

[Indenrigsministeren.]

skulde da en lempeligere Boliglovgivning som den her foreslaaede kunne hemme Byggeriet i den kommende Tid?

Det ærede Medlem Hr. Slesbager spurgte mig, om jeg kunde give Oplysninger om, hvorvidt Bygningshaandværkernes Antal i København var aftaget. Jeg skal hertil sige, at baade for Murerne og for Tømmerernes Vedkommende ligger Tallet nu over Tallet for 1925. Jeg maa i denne Forbindelse tillige minde om, at naar man drøfter Spørgsmaalet om Bygningshaandværkernes Antal til forskellige Tider, maa man tage Spørgsmaalet om Arbejdseffektiviteten i Betragtning. Det er jo noget, der altid kan diskuteres om; men jeg vilde tro, at ingen af dem, der har Kendskab til dette Forhold, vil modsige mig, naar jeg siger, at Arbejdseffektiviteten paa Byggevæsenets Omraade i hvert Tilfælde siden Krigens Begyndelse er steget med mindst 25 pCt.

Det ærede Medlem spurgte ogsaa, om Tilgangen af Læringer til Byggetaget her i Hovedstaden var tilstrækkelig. Jeg er ikke i Besiddelse af tilstrækkeligt nøjagtige Oplysninger vedrørende dette Forhold. Tilstanden er og har i lange Tider været den, at Bygningshaandværkerne her i Hovedstaden i det store og hele rekruteres fra Provinsen. Det Spørgsmaal, der er det afgørende, maa altsaa være det, hvor stor Tilgangen af Læringer paa Landet og i Provinsbyerne er, et Forhold, som jeg ikke kan give nøjagtige Oplysninger om. Men da der er et stigende Antal af Bygningshaandværkere ogsaa i Provinsen, maa jeg gaa ud fra, at der har været — maaske ikke saa stor Tilgang, som man kunde ønske, det tør jeg ikke sige, men i hvert Fald ikke aftagende Tilgang.

Det tredie Argument, der er fremført mod Lovforslaget, er, at det viste sig, den Gang Huslejerestriktionerne ophævedes ude i Provinsen, at der ingen Vanskeligheder skabtes derved derude.

Maa jeg have Lov til at sige hertil, at selv om denne Paastand var rigtig — hvad jeg ikke kan erkende, at den er, det skal jeg komme til senere —, saa kan man ikke med Rette slutte deraf, at der heller ikke vil komme Vanskeligheder i Øjeblikket

her i Byen, hvis Restriktionerne ophæves her. Jeg maa i det hele taget sige, at den, der ikke vil forstaa, at det Boligspørgsmaal, der foreligger i Storkøbenhavn med dens 800 000 Indbyggere, er af en anden og langt alvorligere Karakter end det Spørgsmaal, der foreligger i Provinsbyerne, mangler noget fundamentalt i sin Forstaaelse af det Problem, vi her staar overfor. Jeg skulde tro, at de fleste vil kunne se, hvorledes alle de Problemer, der foreligger paa dette Omraade, og som forelaa paa dette Omraade i de største Provinsbyer, herinde flerdobles.

Det gælder de erhvervsdrivende, hvor Forholdet maaske var det, at den erhvervsdrivende ude i Provinsen, naar man berøvede ham hans Butik, kom ud i store Vanskeligheder, men hvor det tilsvarende her i København meget ofte vil betyde, at den erhvervsdrivende ligefrem økonomisk set bliver slaaet ud. Det gælder Tilflytningsbestemmelserne, hvor en Afbrydelse ude i Provinsbyerne af den frie Tilflytning væsentlig har haft Sigte paa disse Byers Opland. Men herinde maa vi erindre, at denne By i dette Forhold har hele Landet til Opland. Det gælder de Problemer, der foreligger i Storbyen med sine Tusinder af sundhedsfarlige Boliger i de ældste Kvarterer, der for hvert Aar i stigende Grad kræver Erstatning af nye Boliger. Og det gælder selve det Forhold, at Mangelen paa ledige Lejligheder i en Storby med 200 000 Lejligheder indeholder Muligheden for den fuldkomne Forvirring, i det Øjeblik der gives fuldkommen Frihed, medens de tilsvarende Forhold i en Provinsby dog er overskuelige.

Men dernæst, Paastanden om, at der ingen Vanskeligheder kom af Huslejelovens Ophævelse i Provinsen, kan jeg ikke anerkende. Der opstod Vanskeligheder. Der er nok, der kan tale med om, at Huslejelovens Ophør paa det Tidspunkt, det skete, bragte Sorg og Bekymring i Tusinder af Hjem ude i Provinsbyerne. Der kan efter min Mening slet ikke være Tvivl om, at en mere lempelig Overgang, efterhaanden som Byggeriet under stabile Forhold tog Fart, vilde have medført mindre Muligheder for at udnytte Situationen, saa at Huslejeniveauet ikke var naaet saa højt op, som vi